

în declinarea substantivelor de tipul *ulica*, *dlaň* și *kost'*. Reducerea tipurilor flexionare este susținută și lărgită de tendința de a folosi, la unele cazuri, o singură terminație pentru toate tipurile de declinare. Astfel, la genitivul singular, toate substantivele feminine au terminația *-i*; *rohi kravi* „coarnele vacii” M.H.; *malaj z kukurici* „mălai din porumb”; *zahrabat' do zemi* „a îngropa în pământ” Z.B.; *z ul'ici do ul'ici* „din stradă în stradă”; *do dlaňi* „în palmă”; *spravene s kost'i* „făcut din os” M.H. Această terminație este larg răspândită atât în dialectele slovace¹ vorbite în R. S. Cehoslovacă, cât și în graiurile slovace din R. P. Ungară².

La dativ singular există, de asemenea, tendința de a generaliza terminația *-i* la toate tipurile de declinare: *daval'i obrok aj kravi* „au dat nutreț și vacii” Z.B.; *sa bl'izim ku hlavnej ul'ici* „mă apropiu de strada principală”; *ku dlaňi* „spre palmă”; *ku kosti* „spre os” M.H. Din materialul cules rezultă că la dativul singular al substantivelor feminine de tipul *žena* sînt mai frecvente formele în *-e* similare celor din dialectul slovac central și respectiv din limba literară³: *dam seno krave* „dau fîn vacii” M.H. La același tip de substantive am notat, numai în cîteva cazuri, terminația *-e* și la genitiv singular⁴: *vlasí žene* „părul femeii”; *rohi krave* „coarnele vacii” M.H.

În graiul din Marca Huta și Zăuan Băi terminația *-i* apare deci la genitivul și dativul singular al substantivelor feminine de toate tipurile. La substantivele de tipul *ulica*, *dlaň* și *kost'*, această terminație este comună genitivului, dativului și locativului singular: *do dlaňi*, *ku dlaňi*, *ve dlaňi* sau *do ul'ici*, *ku ul'ici*, *pri ul'ici* M.H.

Instrumentalul singular al substantivelor feminine se formează, în graiul cercetat, cu ajutorul mai multor terminații:

1. Cel mai frecvent întîlnit este *-u*⁵ la toate tipurile de declinare: *ja som prišel sem s moju ženku* „eu am venit aici cu femeia (soția) mea”; *ženka aj z jej ceru* „femeia (soția) și cu fiica ei” M.H.; *s mamínu d'efku* „cu fata mamei”; *id'em s kravu na pašu* „merg cu vaca la pășune” M. H., Z.B.; *ze pilu a ze sekeru* „cu ferăstrăul și cu secura”; *zamesim to z vodu* „amestec aceasta cu apă” Z.B.; *z ruku* „cu mîna” M.H., Z.B.; *ze slamu* „cu paie”; *z lopatu* „cu lopata” M.H.; *s kosu* „cu coasa” M.H., Z.B.; *s muku kukuričnu* „cu făină de porumb”; *s prhl'avu*

¹ De cele mai multe ori însă se întîlnește în graiurile slovace de răsărit. Vezi J. Stanislav, *op. cit.*, p. 173; F. Buffa, *op. cit.*, p. 85.

² J. Štolc, *op. cit.*, p. 257, 347, 350, 413, 414.

³ J. Stanislav, *op. cit.*, II, p. 146.

⁴ Se ajunge astfel la o singură formă de genitiv-dativ-locativ singular în *-e*. Un fenomen asemănător se întîlnește în graiurile slovace de tip central din R. P. Ungară. Vezi J. Štolc, *op. cit.*, p. 254.

⁵ Aceasta nu provine pe cale analogică de la acuzativul singular, ci reprezintă un reflex al evoluției vechii terminații *-ú* (*u* lung), care în dialectul slovac de răsărit și-a pierdut lungimea: *-u < -ú < -ŕ < -oŕ < -oŕŕ* (Vezi R. Krajčovič, *Náčrt dejín slovenského jazyka*, Bratislava, 1964, p. 46, 47, 56, 109 și J. Stanislav, *op. cit.*, II, p. 327). Datorită acestui fenomen în cadrul tipurilor *žena* și *ulica* s-a ajuns la singular la o terminație unică de acuzativ-instrumental: *vidim ženu* „văd femeia”, *idem ze ženu* „merg cu femeia” M.H.